

AMANDA
WEN

AMANDA
BARRATT

SARAH
SUNDIN

Onverwachte ontmoetingen

DRIE WINTERSE VERHALEN

Mapleview, Michigan
November 1912

De laatste leerlingen liepen de trap van het roodstenen schoolgebouw af, de frisse, bewolkte middag in.

‘Prettig weekend!’ riep Emma Trowbridge hen na. ‘Maak verstandige keuzes en vergeet Gods geboden niet. Jullie zijn lieve, beste kinderen.’

Haar leerlingen – twintig in totaal, plus de oudere uit het klaslokaal boven – antwoordden met een gemompeld ‘Dank u, juf Trowbridge,’ terwijl ze naar de stal aan de achterkant van de school liepen om hun paard te halen of Twenty-Fifth Avenue af slenterden met hun lunchtrommel in de hand.

‘Ik vind u ook lief, juf Trowbridge.’ Dit was de stem van Janie Seiler, een vroegwijs blond kind met sproeten. Met haar zes jaar was ze Emma’s jongste leerling.

Emma trok het kleine meisje tegen zich aan voor een snelle knuffel. ‘En nu wegwezen. Gauw naar huis voordat het nog harder gaat sneeuwen.’ Sinds lunchtijd dwarrelden sneeuwvlokken uit de lucht; de kale takken waren wit. Het sneeuwde nu harder. Schitterend wit hoopte zich op tussen de diep kastanjebruine straatstenen.

‘Wees maar niet bang, juf Trowbridge! Ik ben zo snel als een paard. Ziet u wel?’ Janie draafde over de laan, haar vlechten dansen op haar rug.

Emma keek haar na toen het kleine meisje om de hoek verdween en keerde toen terug naar haar klaslokaal, waar ze het schoolbord begon schoon te maken. Zoals gewoonlijk aan het eind van de dag was haar hoofd vol met de evaluatie van de lessen van vandaag en de voorbereiding voor de lessen van morgen.

En wat stond er boven aan haar lijst? De kerstuitvoering!

De traditionele kerstviering van de school bestond uit een reeks korte voordrachten en liederen, maar dit jaar voelde ze zich aangetrokken tot een nieuw toneelstuk. Twee jaar geleden had ze een uitvoering gezien van *Hij die vrede bracht* en ze was onmiddellijk geïnspireerd door de frisse benadering van het bekende verhaal. Haar vorige school was te klein geweest om het te kunnen uitvoeren, maar hier op de Visserschool was het aantal leerlingen groot genoeg – en hadden ze genoeg talent – om het tot een succes te kunnen maken.

In vorige jaren zou ze het script simpelweg zelf hebben aangekocht, want in een school met slechts één lokaal was er niemand anders om het mee af te stemmen. Geen supervisor om het aan te vragen. Maar haar recente verhuizing naar het grotere stadje Maplevew betekende een schoolgebouw met twee lokalen, compleet met een directeur, de heer Rudolf de Haven, die ook les gaf aan de twee hoogste klassen in het klaslokaal boven. Ze had er wel een beetje aan moeten wennen om nauw samen te werken met een andere leerkracht, maar het viel niet te ontkennen dat de aanpak met twee lokalen veel beter was wat betreft individuele aandacht en voor de leeftijd geschikte lessen. En omdat meneer De Haven bekwaamheid belangrijker vond dan papieren, vond hij het beslist niet erg dat ze een diploma had van de normaalschool en niet van een luxe vierjarige lerarenopleiding.

Emma veegde krijt van haar handen, streek haar rok glad en ging naar boven voor haar dagelijkse gesprekje met meneer De Haven. Ze was inmiddels dol op die middagbesprekingen met een collega en mentor die ook een goede vriend was geworden.

‘Middag, juffrouw Trowbridge.’ Meneer De Havens hoofd met het peper-en-zout-kleurige haar was gebogen over een stapel papieren en zijn pen danste langs de regels van een opstel. ‘Ik

neem aan dat uw dag net zo productief en inspirerend was als altijd?’

‘Nog meer dan anders.’ Enthousiasme borrelde in haar omhoog. ‘Jesse Meijer heeft zijn voordracht nog nooit zo goed gedaan als vanochtend. Hij heeft echt grote stappen gemaakt, die jongen. En dat brengt me op de jaarlijkse kerstviering.’ Ze beende voor het bureau van De Haven heen en weer, waarbij haar wollen rok om haar enkels zwierde. ‘Ik weet dat ons huidige format een traditie is, maar twee jaar geleden heb ik een nieuwere opvoering gezien – een toneelstuk eigenlijk – waaraan de hele school kan meedoen in verschillende rollen in een unieke navertelling van het Bijbel...’ Het strakke gezicht van haar collega maakte een eind aan het ijsberen en aan de kabbelende beek vol ideeën. ‘Meneer De Haven?’

‘Ik vrees dat u het kerstspel zult moeten bespreken met mijn vervanger, juffrouw Trowbridge.’

‘Uw vervanger?’ Emma’s hart kneep samen. ‘Meneer, ik begrijp het niet.’

Hij staaarde met zijn hazelnootbruine ogen bedroefd voor zich uit. ‘Ik heb een brief gekregen van mijn moeder.’

‘O, nee! Gaat het over uw vader?’ Meneer De Haven senior was de afgelopen maanden in slechte gezondheid vanwege een kwaal waarvan hij niet goed herstelde. Iets soortgelijks als waar Emma’s moeder jaren geleden aan was gestorven.

Haar collega knikte. ‘Moeder kan de last van zijn verzorging niet langer alleen dragen. Ik heb het district al geïnformeerd dat ik mijn contract niet tot het einde van de termijn zal kunnen nakomen, met ingang van onmiddellijk. Als God het wil, kom ik in de herfst terug.’

De woorden die zwaar tussen hen in hingen – *nadat hij overleden is* – vulden Emma’s ogen met tranen. ‘Wat erg, meneer De Haven. Ik zal voor uw vader bidden. Voor u allemaal.’

Hij schraapte zijn keel. ‘Dat stel ik erg op prijs, mijn beste juffrouw Trowbridge.’

‘U houdt toch contact? Wanneer u kunt?’

‘Natuurlijk.’ Een glimp van pret lichtte op in de verdrietige

spanning. ‘Ik wil precies horen hoe u en de jonge meneer Oberstein het redden in mijn afwezigheid.’

Emma’s wenkbrauwen schoten omhoog. ‘Toch niet... Frederick Oberstein?’

‘Ja, die. Hij heeft nu een jaar of drie bestuurswerk gedaan, maar hij heeft ervaring met lesgeven in de hoogste klassen en sterke aanbevelingen. En hij was een van de eersten die na een opleiding van vier jaar afstudeerden aan Michigan State Normal College.’

Emma had zin om met haar ogen te rollen. ‘Natuurlijk.’ De tegenstander uit haar kindertijd moest altijd het beste hebben. De beste zijn. Hij was de zoon van een rijke meubelfabrikant en liet nooit na te wijzen op het stempel van Oberstein Furnishings aan de onderkant van hun lessenaars. Hij was buitengewoon slim – en zich daar volledig van bewust – en vaak de beste van de klas.

Maar dat was hij zelden alleen. Ondanks dat Emma twee jaar jonger was dan hij en niet in zulke gunstige omstandigheden geboren, stond ze toch vaak gelijk met Frederick. Meestal stond hij aan de top, maar nu en dan kon ze hem verslaan. Hij had haar niet één keer laten winnen, dus haar zuurverdiende overwinningen behoorden tot haar meest gekoesterde herinneringen.

Maar tegen het einde van hun gezamenlijke schooltijd en tot haar matelose afgrijzen, was haar verraderlijke hart voor hem verzacht. Het begon dingen te willen die ze niet moest willen met zo’n onhebbelijk iemand, die zo genadeloos was in zijn verlangen om te winnen. Hij was arrogant. Dominant. Alles wat mis was met de mannelijke soort in één pakketje... En toch was ze op hem gevallen. Zo erg zelfs dat – haar maag kneep samen bij de herinnering – ze haar koortsachtige gevoelens van een veertienjarige had uitgestort in een gloedvolle brief, die ze hem vlak voordat hij naar Ypsilanti vertrok op het treinstation in de hand had gedrukt.

Hij had gelukkig nooit teruggeschreven. En ze had gehoopt en gebeden dat haar verleden nooit zou terugkomen om haar te kwellen. Maar de zware tred op de trap vertelde haar dat die gebeden niet waren verhoord.

‘Kent u hem, juffrouw Trowbridge?’ De stem van meneer De Haven drong slechts tot de periferie van haar bewustzijn door.

Een seconde later verscheen Frederick. Koffiebruin haar waarin sneeuwvlokken fonkelden. Warme donkere ogen. Rechte neus, vierkante kaak en dat lichte litteken boven zijn linkerwenkbrauw – de sporen van een val uit een boom op tienjarige leeftijd. Slungelige ledematen waren gespierd geworden en zijn uiterlijk ver- raadde wat meer wijsheid en ervaring dan de laatste keer dat ze hem zag... maar hij was nog steeds precies dezelfde Frederick Jedediah Oberstein die ze zich herinnerde uit haar kindertijd.

‘Meneer De Haven, ik...’ Haar stem stierf weg toen zijn scherpe blik haar opnam. Hij fronste zijn voorhoofd. ‘Emma?’

En toen de schuine stand van zijn hoofd. De glinstering in zijn ogen. Dat spotlachje – het lachje dat haar zowel woest als smoorverliefd had gemaakt.

‘Ik kende hem inderdaad. Vroeger. Lang geleden.’ Haar blik gleed van hem naar meneer De Haven. ‘Excuseer me, alstublieft.’ Met gloeiende wangen liep ze langs hem heen, de trap af, naar de veiligheid van haar eigen klaslokaal.

***

Voor even lag het leven waar zijn jongere zelf van had gedroomd voor hem.

Nette rijen lessenaartjes. Een felgekleurde Amerikaanse vlag. De kenmerkende geuren van houtrook en natte jassen, krijtstof en mufte boeken. Het doek waarop hij, de jonge idealist, gewapend met indrukwekkende diploma’s en onmiskenbare passie, de wereld kon veranderen.

Het zou moeilijk zijn weer een school binnen te wandelen. Hij had zich schrap gezet vanaf het moment dat het provinciebestuur hem ervan op de hoogte had gesteld dat hij de cocon van het bestuurswerk moest verlaten en terug moest naar de klas. Maar dat Emma Trowbridge daar voor de klas stond, daar had hij zich niet op voorbereid.

Meneer De Haven keek op van de stapel papieren op zijn bureau. ‘Misschien kunt u dat maar beter gladstrijken, meneer Oberstein.’

‘Neem me niet kwalijk, meneer, maar ik denk dat het beter is als u en ik beginnen –’

‘Dat komt nog wel. Maar deze opstellen kijken zichzelf niet na. Ik kan u bijna garanderen dat ik hier nog ben als u klaar bent met juffrouw Trowbridge.’

Frederick glimlachte wrang. ‘U hebt kennelijk nog nooit overhoop gelegen met Emma Trowbridge.’

‘Kennelijk niet op dezelfde manier als u.’ Met een ondeugende glans in zijn ogen wees De Haven met zijn kin naar de trap. ‘Toe maar.’

Frederick zette zich schrap voor een terugkeer naar hun oude rivaliteit, daalde de houten trap af en draaide de hoek om, de achterkant van haar lokaal in.

Emma had er altijd van gedroomd onderwijzeres te worden en ze had het klaslokaal beneden precies ingericht zoals hij het voor zich had gezien. Aan de muur boven het schoolbord hing een groot, gedrukt exemplaar van de Gulden Regel. De *Stars and Stripes* stond in de houding tussen foto's van Washington en Lincoln, en naast hen hingen portretten van andere belangrijke mensen, van Shakespeare tot Clara Barton.

Emma stond met haar rug naar hem toe en veegde met gedecideerde bewegingen de houten planken van de vloer. Haar kastanjebruine haar – de laatste keer dat hij haar had gezien droeg ze het in vlechten – was op een volwassen manier opgestoken, hoewel een paar verdwaalde krullen ontsnapt waren en rond haar wangen dansten. Ze was altijd aan de kleine kant geweest en had er hier en daar wat centimeters bij gekregen – en wat een vrouwelijk verschil maakten die centimeters!

Hij schuifelde met zijn voeten, de vloer kraakte.

Emma wierp een snelle blik over haar schouder. ‘Het gaat heel pijnlijk samenwerken worden als u niet tegen me praat, meneer Oberstein.’

‘Neem me niet kwalijk, Em... juffrouw Trow... eh... juffrouw Trowbridge.’ *O, lieve help.* ‘Ik had gewoon niet verwacht je hier te zien.’

Hoe had dat ook gekund, terwijl hij zelf nooit had verwacht hier te zijn?

Ze draaide zich om; in haar schitterend blauwe ogen vonkte een uitdaging. ‘Verrast het je dat ik onderwijzeres ben geworden?’

‘Niet in het minst. Je hebt altijd alles kunnen bereiken waar je je zinnen op zette.’

‘Tenzij jij me in de weg stond.’ Zo klonk het althans, wat ze mompelde terwijl ze de bezem in de hoek zette. Maar toen ze zich naar hem toekeerde, had ze een nuchtere, uiterst professionele gezichtsuitdrukking. ‘Goed. Welkom. Ik beseft dat ik je een kans moet geven om je op je nieuwe post te installeren, maar tijd is van het grootste belang en we kunnen echt niet langer wachten.’

‘Waarop?’

‘De kerstuitvoering. Ik heb geprobeerd er met meneer De Haven over te praten, maar hij zegt dat jij de beslissing behoort te nemen.’

Kerst. Frederick kromp in elkaar.

‘De leerlingen voeren al vanaf voordat ik naar Visser kwam ieder jaar hetzelfde programma uit, en ze vinden het afgezaagd en niet inspirerend.’ Ze vouwde haar handen voor zich en glimlachte een beetje besmuikt. ‘Goed. Ik vind het afgezaagd en niet inspirerend. Maar toen ik er gisteren over begon, reageerden de leerlingen ook met een duidelijk gebrek aan enthousiasme.’

Hm. Misschien had hij nu al iets gemeen met de leerlingen.

‘Ik heb mijn oog laten vallen op een nieuw spel dat veel beter zou aansluiten bij de vaardigheden en interesses van onze leerlingen en bij de gedenkwaardige gebeurtenis van de geboorte van onze Verlosser.’

Zijn hart kneep samen. ‘Een toneelstuk?’

‘Ja. *Hij die vrede bracht*, van William Mueller. Ik zag het twee jaar geleden uitgevoerd en vond het diep ontroerend. Ik heb een boekwinkel gevonden in Grand Rapids, die de benodigde exemplaren heeft, maar we hebben ook kostuums nodig, decors... Misschien moeten we kijken of een van de nabijgelegen boerderijen voor levende dieren kan zorgen, en –’

‘Nee.’ Zijn stem sneed door Emma’s enthousiaste verhaal dat ze met rode wangen vertelde. Deze tijd van het jaar dreigde hem altijd de das om te doen. Een dergelijk toneelstuk betekende gegarandeerd zijn ondergang.

‘Nee?’ Haar ogen fonkelden.

‘Ik heb instructies van het schoolbestuur ontvangen om geen goedkeuring te geven voor onnodige uitgaven.’ Dat was gelukkig waar. Een wonderbaarlijk excuus waarvoor hij bijna op zijn knieën zonk van dankbaarheid.

Ze hield haar hoofd schuin. ‘Dat klinkt alsof het schoolbestuur je gewaarschuwd heeft voor mij.’

Dat had men zeker. Maar dat was niet nodig geweest. ‘De staking van de meubelarbeiders heeft een rimpeleffect gehad op heel West-Michigan. Gouverneur Osborn heeft bezuinigd op schoolfondsen om het tekort weg te werken.’

‘Ik ben geen klein kind, Frederick,’ zei ze gekwetst. ‘Ik begrijp dat we in het nauw zitten. Maar dit stuk, met zijn literaire diepte, schriftuurlijke precisie en pure gedenkwaardigheid zal een rimpeleffect hebben tot ver na deze generatie. Als je de blik had gezien in de ogen van het meisje dat de engel speelde, of hoe hoog de jongen zich oprichtte als de herder Maleachi, of als je verhalen had gehoord over de impact die God door dit stuk op de leerlingen heeft gehad... Hoe kun je een prijskaartje hangen aan een verband tussen leren en leven? Een verband dat de eeuwigheid kan veranderen? De Frederick Oberstein die ik me herinner zou zo’n kans met beide handen aangrijpen. Zeker voor Kerst.’

De Frederick Oberstein die jij je herinnert, is dood en weg. In een wreed ogenblik tot zwijgen gebracht door een geschrokken paard en een verbrijzelde slede.

Hij slikte. ‘Mensen worden volwassen. Ze nemen volwassen verantwoordelijkheden op zich. En deel van mijn verantwoordelijkheid als directeur van de Visserschool –’

‘– Interim-directeur –’

‘– is te zorgen dat een basiseducatie wordt bereikt voordat er tot overdreven lichtzinnigheid wordt overgegaan.’

‘Lichtzinnigheid!’ Ze gooide het woord in zijn gezicht als een sneeuwbal.

Hij keek haar knarsetandend aan. ‘Als het aan mij lag, zou ik de hele kerstviering afgelasten. Maar ik vrees dat de brave burgers van Maplevew dan met fakkels en hooivorken achter me aan komen.’

‘En terecht.’

‘Dus de viering kan doorgaan volgens plan, met gebruikmaking van het huidige script en kostuums en dergelijke.’ Er klonk meer boosheid door in zijn stem dan hij gewild had en hij haalde diep adem. ‘Als er verder niets is... Ik moet nog een paar dingen bespreken met meneer De Haven voordat hij vertrekt.’

Emma’s gezicht betrok als de lucht op een stormachtige dag. Ze draaide zich op haar hakken om, liep door het lokaal naar de deur en bleef met haar hand op de deurknop staan. ‘We zijn geen schoolkinderen meer, Frederick. En dit is geen kinderachtige rivaliteit. Jij mag dan dat chique diploma hebben na je vierjarige opleiding, en jij mag dan meer ervaring hebben dan ik, maar jij kent dit stadje niet. Je kent deze kinderen niet en je hebt geen idee wat het beste voor hén is. Ik wel. En ik zal vechten voor deze leerlingen, koste wat het kost.’

En toen was ze weg. Ze glipte de garderobe in alsof ze oploste, maar enkele ogenblikken later werd de deur dichtgegooid met een klap die hem ervan verzekerde dat ze heel echt was.

Koste wat het kost. Niet lang geleden had hij die woorden zelf kunnen zeggen. Vroeger was hij net zo geweest als zij, vol vuur en bevlogenheid. Niets ging hem te ver om te zorgen voor wat het beste was voor zijn leerlingen. Maar ze had geen idee hoe hoog de kosten konden zijn.

Hij had ook geen idee gehad.

Met lood in zijn schoenen sjokte Frederick de trap op naar het lokaal op de eerste verdieping, zijn gevangenis voor de rest van het schooljaar.

De kosten?

Ha.

Het had hem alles gekost.

2

Op maandagochtend stak het vers aangelegde vuur aarzelende vingers van warmte uit in het koude klaslokaal waar Emma achter haar bureau haar lesprogramma voor de dag doornam. Het was haar eerste volle dag met Frederick Oberstein in het klaslokaal boven, een onaangenaamheid waarbij ze weigerde stil te staan.

Een andere onaangenaamheid lag op de punt van haar bureau, links van de globe: een stapel papieren waarin de traditionele kerstviering werd samengevat. Met een zucht die een wolkje voor haar gezicht vormde, haalde Emma de stapel naar zich toe en bladerde erin. Korte, middelmatige gedichtjes en onnozele liedjes voor de jongere leerlingen. Korte, oninteressante sketches voor de oudere. Jaar na jaar hetzelfde oude liedje. Niets uitdagends. Niets om haar leerlingen aan te sporen hun uiterste best te doen. Niets wat hen werkelijk in verband bracht met het kerstverhaal.

Het voelde gewoon niet goed, zeker dit jaar niet. Zeker in deze klas niet. Jesse Meijer had eindelijk zijn moeite met hardop lezen overwonnen en moest iets hebben om zijn tanden in te zetten. De eens zo verlegen Viola Taylor begon blijk te geven van flair en aanleg voor toneel. Deze twee in het bijzonder moesten meer te doen hebben dan op hun plaats staan en schaaachtig staren naar de ingebakerde kalebas die het kindje Jezus voorstelde. Ze hadden een uitdaging nodig.

En de reden waarom ze die niet zouden meemaken? Frederick Oberstein!

O, God, breng mijn geest tot rust. Doof die bitterheid, die opstand. Frederick is mijn meerdere – voor het moment althans – en als hij nee

zegt, dan moet het zo zijn. Als deze viering uw plan is voor alweer een jaar, geef me dan alstublieft het enthousiasme dat ik nodig heb om het oude naar ons beste vermogen te doen. Maar, God, als er een andere weg is...

‘Goedemorgen, juffrouw Trowbridge.’ De gezinnen van veel van haar leerlingen spraken minstens een beetje Nederlands, maar de luide, half zangerige bariton die gepaard ging met de klop op haar deur kon maar bij één persoon horen.

Met een glimlach sprong Emma op en opende de deur voor de bejaarde, maar nog krasse Jan Voorhees. ‘U ook goedemorgen.’

De aanblik van de man met het witte haar met zijn kruiwagen vol boeken had haar vroeger verrast, maar was haar de afgelopen jaren heel welkom geworden. De boeren en voorgangers in de streek rekenden op Jan en zijn mobiele boekwinkel om hun eigen bibliotheken aan te vullen.

‘U zit op mijn ronde vandaag. Ik wist dat ik hier moest zijn voordat die kleine herrieschoppers komen binnendruppelen.’ Jans glimlach bloeide op onder zijn keurig bijgeknipte witte snor. ‘Hebt u nog mooie verhalen voor me?’

‘Altijd.’ In de paar minuten daarna onthaalde Emma haar boekenvriend op verhalen over de nieuwe escapades van haar leerlingen, genietend van zijn vrolijke lach.

‘En hoe gaat het met uw vader?’ vroeg hij.

‘Halen en brengen.’ Emma wreef in haar handen tegen de bijtende kou. ‘Kerst is altijd moeilijk sinds moeder is overleden, maar het wordt elk jaar een beetje makkelijker.’

‘Er is op aarde tenslotte geen verdriet dat de hemel niet kan genezen.’ Jan verplaatste zijn greep op de kruiwagen. ‘Ik moest maar weer eens gaan, maar ik zou mijn plicht verzaken als ik niet informeerde naar uw belangstelling voor een paar nieuwe boeken voor uw klas.’

‘Vandaag niet, mijn vriend.’ Emma onderdrukte de opkomende bitterheid om Fredericks messcherpe weigering van gisteren. ‘Ik heb te horen gekregen dat we ons op het moment geen nieuwe aankopen kunnen permitteren.’

‘Dan zal ik mijn best doen om u niet in de verleiding te brengen, hoe pijnlijk dat ook is.’ Grinnikend zette Jan de kruiwagen

in beweging. De stapels boeken erin verschoven en daar, in een baan bleek ochtendzonlicht...

Was dat...?

Ja!

William Muellers *Vier nieuwe spelen voor kerken of scholen*.

‘Een ogenblik, meneer Voorhees!’ Ze hupte de trap af en haalde het dunne in leer gebonden boekje uit zijn kruiwagen. Bladerde erin. Snoof verse inkt en knisperig papier op.

En daar was het! *Hij die vrede bracht*. Er stonden een paar gekrabbelde aantekeningen in het script, een paar gewijzigde podiuminstructies, maar verder was het puntgaaf.

‘Waar komt dit vandaan?’ vroeg ze.

‘Uit een kerk ergens in de gemeente Byron,’ antwoordde Jan. ‘Wel verbazend, want het is pas een paar jaar oud. Ik veronderstel dat het niet naar de smaak van de gemeente was. Hoe dan ook, als u geïnteresseerd bent, mag u het hebben.’

Ze sloot het boek, haar koude vingers streelden de gladde kaft. ‘Het kan niet.’ Frederick was haar directeur. Interim-directeur... maar toch. Hij had nee gezegd. Dus ze kon niet zomaar...

Tenzij...

‘Hoeveel?’ Fredericks bezwaar gold de uitgave van provinciegelden. Maar als het niet al te duur was, kon ze het misschien uit haar eigen zak betalen.

Jan noemde een prijs en ze hapte naar adem. Het zou het grootste deel van haar beetje spaargeld kosten, zodat ze weinig overhield om kerstgeschenken voor haar familie te kopen. Nou ja, ze kon altijd zelf cadeautjes maken. Haar dierbaren konden vast wel een nieuwe gebreide sjaal of wanten gebruiken.

Hoe dan ook, Jan had maar één exemplaar. Hoe zou ze het uitdelen aan de leerlingen? Vader had haar aan het begin van haar onderwijsloopbaan een typemachine geschonken, maar hoe vaak zou ze tot ’s avonds laat over de machine gebogen moeten zitten om voldoende exemplaren te produceren?

Maar aan de andere kant: hoe kon ze werkeloos toekijken terwijl Jan Voorhees een gouden kans wegreed in de besneeuwde zonsopgang boven Michigan?

‘Ik neem het.’ Ze hield het boekje voor Jan omhoog. ‘Ik heb op het moment helaas geen geld bij me, maar als u morgen terug kunt komen, zal ik –’

‘Beschouw het als een kerstgeschenk, juffrouw Trowbridge.’

Emma bevroor. ‘Weet u het zeker?’

Jan wuifde haar eventuele bezwaren weg. ‘Ik ben alleen maar blij om te zien dat het een nieuw thuis heeft gevonden en ik ben benieuwd hoe het de volgende stappen op Gods weg zal nemen.’

Haar ogen prikten. ‘O, dank u wel, meneer Voorhees. Dank u wel. Duizend maal dank.’

De oude boekverkoper tikte aan de rand van zijn hoed, tilde de kruiwagen op en wandelde verder; de vers gevallen sneeuw knerpte onder zijn voetstappen.

Emma klemde het boek tegen haar borst en trok zich terug in het warme schoollokaal. *Hij die vrede bracht* was van haar. *Van haar!* De lange uren en late avonden die wellicht voor haar lagen, zouden de schitterende ogen en het gretige enthousiasme van de leerlingen waard zijn.

En het was haar gelukt zonder een cent provinciegeld uit te geven!

Die kun je in je zak steken, Frederick Oberstein. Ze stond zichzelf een klein triomfantelijk lachje toe terwijl ze voor de klas stond. Van al haar overwinningen over haar oude rivaal zou deze wel eens de zoetste kunnen zijn.

***

De sneeuw knerpte onder Fredericks voeten, zijn maag kneep samen en zijn handpalmen waren vochtig in zijn wanten. Een man die een kruiwagen vol boeken duwde, had hem vrolijk goedemorgen gewenst, een begroeting die Frederick beantwoord had met een zuinig handopsteken.

En nu stond hij hier voor het twee verdiepingen tellende schoolgebouw, waarvan de rode bakstenen muur was doorweven met vrolijke gele bakstenen, in de Nederlandse stijl die kenmerkend was voor de streek. Een feestelijke groene krans hing boven

de besneeuwde ingang en de ramen waren met groen versierd. Emma was ijverig geweest in het weekend.

Vroeger zou hij net zo toegewijd gedeeld hebben in de vreugde van het jaargetijde. De Kerst was altijd zijn favoriete tijd van het jaar.

Nu haatte hij het. Omdat alles, overal, hem herinnerde aan Maria. Vooral dit schoolgebouw. Schuldgevoel en verdriet streden om de voorrang terwijl hij opkeek naar het statige stenen gebouw.

Wat ironisch dat een school zo verweven was met Maria, gezien het feit dat het de laatste plaats was waar zijn kleine zusje ooit wilde zijn. Ze verdroeg het urenlange leren alleen omdat haar talloze vriendinnen op school te vinden waren.

Hij daarentegen had hier als onderwijzer praktisch gewoond. Hun ouders waren dat jaar op vakantie en hij had Maria onder zijn hoede, dus ze had bijna net zoveel tijd op school doorgebracht als hij.

En onder zijn hoede was de laatste plaats waar ze had moeten zijn.

Hij ademde de ijskoude lucht diep in, dwong zich de ene voet voor de andere te zetten en liep de trap op naar de ingang. Volharding. Was dat niet het begin van de Bijbelse ontwikkeling? Door lijden naar volharding naar ondervinding naar hoop? Op dit moment was hij goed thuis in het lijden. Misschien zou volharding volgen.

Ondervinding en hoop? Die voelden nog een heel eind weg.

Hij stampte de sneeuw van zijn laarzen, trok de deur open, nam zijn hoed af en hing die aan de kapstok. Zacht zangerig neuriën in Emma's lokaal wees erop dat ze er al was en dat ze hard aan het werk was.

Het neuriën hield op toen zijn zware voetstappen haar deur bereikten. Emma draaide zich om van het bord, het krijtje nog in haar hand; een kastanjebruine krul was losgesprongen uit haar opgestoken kapsel. 'Meneer Oberstein. Goedemorgen.' Ze fronste haar wenkbrauwen. 'Is alles in orde?'

Hij richtte zijn aandacht op de sneeuw die was achtergebleven op de neus van zijn rechterlaars. Ze had vast en zeker de sporen

van zijn bijna doorwaakte nacht gezien. Haar ontging nooit iets. 'De zenuwen voor de eerste dag, denk ik.'

'Jij? Zenuwen?' Met een zacht lachje draaide ze zich weer om naar het bord. 'Nooit gedacht dat ik nog eens zou meemaken dat de grote Frederick Oberstein de kriebels kreeg.'

Hij grinnikte. 'De grote Frederick Oberstein heeft een hele tijd niet voor de klas gestaan.'

'Hij heeft ongetwijfeld de bestuurlijke ladder beklommen.' Het geluid van een krijtje over het bord onderstreepte haar opmerking.

'Zoiets.'

'Nou, je bent reusachtig getalenteerd en je hebt hard gewerkt. Door die combinatie zal alles zo weer bij je terugkomen.'

Hij keek met een ruk op. Dat klonk gevaarlijk dicht in de buurt van een compliment. Van Emma!

'We zitten met elkaar opgescheept, meneer Oberstein.' Ze legde het krijtje in het bakje en keerde zich naar hem toe; haar roze lippen welfden omhoog in een stralende, zij het lichtelijk geforceerde, glimlach. 'Het is in ieders belang dat wij er het beste van maken.'

Ze praatte door, maar hij werd afgeleid door het kleine in leer gebonden boekje op haar bureau. *Vier nieuwe spelen voor kerken of scholen.*

'Wat is hier de bedoeling van?' Hij liep door het lokaal en pakte het aanstootgevende boekje op. Noemde ze dit 'het beste ervan maken'? 'Ik dacht dat ik duidelijk geweest was vrijdag.'

'Inderdaad.' Emma sloeg haar armen over elkaar. 'Maar voordat je gaat mopperen, moet je weten dat het de provincie geen cent heeft gekost.'

'De kosten voor de provincie waren maar een deel van mijn bezwaar, Emma.' Hij gooide het boekje terug op haar bureau. Het landde met een klap, maar ze vertrok geen spier. 'En mijn positie als interim-directeur – en als zodanig jouw meerdere – geeft mij de bevoegdheid om een eenzijdig besluit te nemen.'

'Als je mijn meerdere bent, noem me dan geen Emma.'

Daar had ze hem te pakken. ‘Goed, juffrouw Trowbridge.’

Haar ogen lichtten op. ‘Als we de leerlingen eens mee laten beslissen? We leven tenslotte in een democratie –’

‘Technisch gezien een constitutionele republiek, geen echte democratie.’

‘Een representatieve democratie dan toch tenminste.’

‘Wat in essentie hetzelfde is en dus mijn punt bewijst.’

‘Semantiek.’ Ze rolde met haar ogen. ‘Niettemin is stemmen nog steeds een belangrijke bevoegdheid én een verantwoorde-lijkheid die de jongens – en als God het wil ook de meisjes – ernstig zullen moeten nemen.’

‘Dus je wilt ze laten oefenen op een kerstspel.’

Ze stak haar kin in de lucht. ‘Waarom niet?’

Waarom niet, zeg dat wel. Als haar directeur kon hij onmid-dellijk een eind maken aan het spel. En als radeloos gewond man zou hij dat om vele redenen moeten doen. In de eerste plaats vanwege zijn eigen geestelijke gezondheid. Maar een dictatoriaal besluit was ongetwijfeld een slecht begin van zijn ambtstermijn, en omwille van de tijd die hij hier zou doorbrengen – en zijn loopbaan als geheel – moest hij een fatsoenlijke werkrelatie met Emma handhaven.

Ahum. Met juffrouw Trowbridge.

‘Goed. Ik zal vandaag ruimte in de les maken voor een stem-ming.’

Ze maakte een halfslachtig kniebuiginkje. ‘Hoe buitenge-woon edelmoedig van u, meneer Oberstein.’

De deur achter hem ging open voordat hij antwoord kon geven. Een drietal jongens in oplopende lengte en in warme winterkleding ingepakt kwam de garderobe binnen, lachend en stoeiend, met de tomeloze energie van de jeugd. Een paar meis-jes volgden hen op de voet, met lunchtrommels in de hand en hun haren in vlechten.

Emma – juffrouw Trowbridge – begroette hen elk met een warme glimlach. Ze streek met zorgzame vingers over hun schouders, bukte om de kleinere leerlingen in de ogen te kijken, vroeg een meisje dat Janie heette naar haar weekend, en een

klein jongetje – Sammy, als hij de naam goed had verstaan – over een nieuwe koe die Norma Jean heette.

Haar duidelijk zichtbare liefde en zorg voor de leerlingen verwarmden hem en staken hem tegelijkertijd. Hij was vroeger ook zo geweest. Net als Emma had hij het niets bijzonders gevonden om vroeg op school te komen en tot laat te blijven. Zijn uiterste best te doen voor de leerlingen – en voor Kerst – wat het ook kostte. Maar hij had zijn passie voor zijn werk boven zijn verantwoordelijkheden voor zijn familie laten gaan.

Uiteindelijk had het hem beide gekost.

Hij klemde zijn kaken op elkaar en ging op weg naar de trap. ‘Meneer Oberstein?’ Emma weer.

Nee. Níét Emma. Juffrouw Trowbri–

Ach. Hij gaf het met een inwendige zucht op. Zij leek geen probleem te hebben met de formaliteit van hun nieuwe rol, maar hij kende haar al sinds ze een vroegwijs jong ding was, met haar haar in vlechten en een wipneusje met sproeten. Het was duidelijk dat hij haar nooit zou zien als juffrouw Trowbridge.

Hij draaide zich om. Ze stond achter hem op de trap, boog zich naar hem toe en fluisterde dicht bij zijn oor: ‘Denk je dat we de leerlingen moeten vertellen over de lange afwezigheid van meneer De Haven? Sommige kinderen hebben een heel hechte band met hem gekregen en misschien is het beter om hun de tijd te geven om de verandering te verwerken.’

‘Het is voor de leerlingen het beste als alles z’n gewone gang gaat.’

Haar ogen schoten vuur. ‘Hoe kun je dat zo zeker weten?’

‘Omdat ik vier jaar gestudeerd heb. Twee jaar extra voor de klas. Ik ken leerlingen, juffrouw Trowbridge.’ Aha. Eindelijk zei hij het goed.

‘Maar ik ken déze leerlingen.’ Ze onderstreepte haar verklaring met nadrukkelijke gebaren. ‘Ik weet wie de hechtste band heeft met meneer De Haven. Wie er het meeste moeite mee zal hebben als hij weg is. Ik heb misschien niet dezelfde leerboeken gelezen als jij en ik heb niet hetzelfde diploma. Maar ik ken deze kinderen en veel van hen zullen tijd nodig hebben om te wennen voordat alles weer z’n gewone gang gaat.’

Ze had natuurlijk gelijk. Maar tijd om te wennen betekende emoties. En emoties van leerlingen – zelfs om een totaal andere reden – zouden het dunne laagje van zijn eigen emoties kunnen afpellen.

‘Is het bij je opgekomen dat sommige wonden te diep zijn om te bespreken, laat staan in een openbare omgeving omringd door mensen die ieder teken van zwakheid bespotten? Misschien moeten we de boodschap afgeven dat we allemaal gewoon zullen moeten blijven doorgaan als zich moeilijke tijden voordoen.’ Hij beet het laatste woord af, ademde plotseling zwaar en balde zijn trillende handen tot vuisten. *Nee. Niet nu!*

In plaats van een fel antwoord te geven, bleef Emma zwijgen. Ze hield haar hoofd schuin en keek hem onderzoekend aan, haar ogen tot spleetjes geknepen, alsof ze peinsde over een moeilijke som of probeerde de betekenis van een sonnet van Shakespeare te doorgronden.

Hij weerstond de aandrang om zijn jas dichters om zich heen te trekken om zich te verbergen voor de doordringende blik in Emma’s blauwe ogen. Om op de vlucht te slaan en nooit meer om te kijken.

‘Ik neem mijn woorden terug, meneer Oberstein,’ zei ze zacht. ‘Van die kant had ik het niet bekeken, maar je hebt absoluut gelijk. Misschien hebben sommige leerlingen er zelfs meer voordeel van als alles z’n gewone gangetje gaat.’

Zo’n totale overgave had hij van Emma nooit gekregen, maar het leek een holle overwinning.

‘Misschien is een compromis gewenst.’ Ze tikte met haar vingertop tegen haar kin. ‘We nemen de eerste ogenblikken van de dag met alle leerlingen bij elkaar, dan delen we ons op in onze gewone klassen en gaan de rest van de dag onze gewone gang, met het voorbehoud dat als iemand vragen heeft of met mij wil praten’ – ‘of met jou,’ voegde ze er op het laatste nippertje aan toe – ‘hij of zij dat tijdens de lunchpauze kan doen.’

Hij slikte moeilijk. Zijn voeten stonden op de vloer. Het bord was voor hem. De garderobe achter hem. Hij rook de natte wol en de houtrook. Hij was op zijn werk. Verdriet, rouw, zelfkastijding,

spijt – hij bracht ze allemaal tot zwijgen en trok de muren rond zijn hart, die een enkele blik van Emma zo makkelijk had neergehaald, opnieuw op.

‘Dat is heel verstandig, juffrouw Trowbridge,’ zei hij.

Ze knikte. ‘Dank je.’ Een korte aarzeling, waarin het was of ze iets anders wilde zeggen, maar een jonge leerling kwam aanlopen en Emma draaide zich om. Het moment ging verloren.

Dat was maar goed ook. Hij mocht zichzelf niet toestaan iets te voelen. Niet voor de leerlingen. Niet voor Emma. En zeker niet over Maria. Hij moest zijn hart bevroren. Niets voelen.

Het was de enige mogelijkheid om deze aanstelling te overleven.

Lichtpuntjes in de donkerste tijd van het jaar

Als het buiten donker is, is wegdromen bij een romantisch verhaal het fijnste wat er bestaat

In *In ander licht* van **Amanda Wen** is Emma Trowbridge vastbesloten om haar studenten een prachtige Kerst te geven.

Maar dan duikt er op school een rivaal op uit haar jeugd: Frederick Oberstein. Zelf was hij liever ook ergens anders geweest. Kunnen ze elkaar toch in een nieuw licht leren zien?

In *Stromen van zegen* van **Amanda Barratt** probeert een vrouw haar buitenechtelijke kind in leven te houden in een koude winter. Dan ontmoet ze in de straten van Londen een veteraan uit de Franse oorlog. Overwint liefde de duisternis van twee gebroken verledens?

In *Thuis bij jou* van **Sarah Sundin** keert gevechtspiloot Peter terug naar huis. Hij probeert de hoop en vrede terug te vinden die de oorlog van hem heeft afgenomen. Onderweg ontmoet hij een klein meisje dat zijn vriendschap nodig heeft. Kan hij haar moeder, die weduwe is, ervan overtuigen dat hij niet meer de pestkop is die hij ooit was?

KokBoekencentrum.nl
UITGEVERS | UTRECHT

ISBN 9789029735568 NUR 303

9 789029 735568 >

www.kokboekencentrum.nl